

Nr 200.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1925—1926 för viss personal inom den civila statsförvaltningen; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlatande till riksdagen föredragande t. f. departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför t. f. departementschefen, statsrådet Wigforss, följande:

Jag anhåller få för Kungl. Maj:t anmäla frågan om beredande åt viss personal inom den civila statsförvaltningen av tillfällig löneförbättring under budgetåret 1925—1926.

Dylik löneförbättring har varit beviljad alltsedan år 1919.

Vad den tillfälliga löneförbättringen för åren 1919—1922 samt första halvåret 1923 och budgetåret 1923—1924 beträffar, tillåter jag mig hänvisa till de redogörelser därom, som återfinnas *dels*, vidkommande löneförbättringen för år 1919, å sidorna 4—15 i det vid propositionen nr 258 till 1920 års riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden den 13 februari 1920, *dels*, i fråga om löneförbättringen för år 1920, å sidorna 2—8 i det vid propositionen nr 236 till 1921 års riksdag fogade

utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden den 11 mars 1921, *dels*, beträffande löneförbättringen för år 1921, å sidorna 2—7 i det vid propositionen nr 126 till 1922 års riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden den 3 mars 1922, *dels*, vidkommande löneförbättringen för år 1922 samt första halvåret 1923, å sidorna 2—7 i det vid propositionen nr 67 till 1923 års riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 februari 1923, *dels ock*, i fråga om löneförbättringen för budgetåret 1923—1924, å sidorna 2—6 i det vid propositionen nr 146 till 1924 års riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden den 29 februari 1924.

I förenämnda proposition den 29 februari 1924, nr 146, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1924—1925 för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

I särskilda skrivelser, nr 253, 308 och 323 anmälde riksdagen därefter sina i anledning av sistnämnda proposition fattade beslut. Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts förslag med undantag därav, att riksdagen på anförda skäl fann sig böra höja den till överståthållaren och underståthållaren i Stockholm utgående tillfälliga löneförbättringen med 1,000 respektive 900 kronor till 2,000 respektive 1,800 kronor.

I överensstämmelse med riksdagens berörda beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 13 juni 1924 kungörelse (nr 285) angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1924—1925 för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

I den till innevarande års riksdag avlätna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition, som kunde varda riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig löneförbättring under budgetåret 1925—1926 å extra stat för nämnda budgetår såsom förslagsanslag under andra, fjärde till och med sjätte samt åttonde till och med tionde huvudtitlarna beräkna vissa angivna belopp.

Den tillfälliga löneförbättringens allmänna karaktär.

Innan jag övergår till att närmare yttra mig om det förslag till tillfällig löneförbättring för budgetåret 1925—1926, som bör föreläggas innevarande års riksdag, vill jag erinra därom, att syftet med den tillfälliga löneförbättring, som för år 1919 och därefter beretts befattningshavare vid icke nyreglerade verk, endast varit att kompensera den ökning i levnadskostnaderna, som intill tiden för världskrigets utbrott, d. v. s. mitten av år 1914, ägt rum från den tid räknat, vars prisnivå varit grundläggande för de därförut verkställda löneregleringarna för respektive verk. Vid de löneregleringar, som under senaste åren kommit till stånd, hava däremot lönerna för de personalgrupper, som därav berörts, bestämts med hänsyn till det prisläge, som, under förutsättning att normala förhållanden hade förelegat, skulle hava varit rådande i början av 1920-talet. Härjämte hava för befattningshavare vid såväl nyreglerade som icke ny-

reglerade verk tillkommit särskilda, av prisstegringen under kristiden föranledda dyrtidstillägg, och för att åstadkomma en utjämning av den olikhet, som till följd av tillämpningen av nyssnämnda skilda principer måste under någon övergångstid uppstå med avseende å lönernas storlek vid nyreglerade och icke nyreglerade verk, i det att vid de förra lönerna hänföra sig till en något högre prisnivå än vid de senare, gäller en viss reduktion av dyrtidstilläggen till befattningshavare med nyreglerade löner.

Beträffande lönetilläggens belopp tillåter jag mig hänvisa till vad 1902 års lönerogleringskommitté yttrat i sitt den 17 december 1919 avgivna utlåtande rörande tillfällig löneförbättring för år 1920 (jfr sid. 27 och 28 i propositionen nr 258 till 1920 års riksdag). Storleken av den till viss extra personal utgående tillfälliga löneförbättringen framgår av kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 264) angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1923—1924 för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

Löneförbättringens storlek.

För några befattningshavargrupper har frågan om tillfällig löneförbättring varit föremål för åtskillig uppmärksamhet och lösts på ett sätt, som från skilda håll betecknats såsom otillfredsställande. Jag syftar här närmast dels på lärarpersonalen vid de allmänna läroverken, högre lärarinneseminarier, folkskoleseminarierna, tekniska elementarskolor, tekniska fackskolor och tekniska gymnasier, blindundervisningsanstalterna samt statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek, dels ock på statens folkskolinspektörer. Jag torde ej behöva ingå på någon detaljerad redogörelse för utvecklingen av frågan om tillfällig löneförbättring för dessa befattningshavare. Blott några omständigheter, som stå i samband med denna fråga, torde jag böra påpeka.

Lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter samt folkskolinspektörerna.

Vad beträffar nyss omförmälda lärargrupper, får jag sålunda erinra om att de löner för lektorer och adjunkter, vilka bestämdes vid den av 1918 års lagtima riksdag beslutade lönerogleringen för lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, enligt riksdagens eget uttalande vore tillmätta med utgångspunkt från bland annat den grundåskådningen, att lektorer borde åtnjuta något högre avlöning än den, som vore bestämd för tjänstemän av dåvarande andra avlöningsgraden, samt adjunkter åtnjuta något högre avlöning än tjänstemän i första avlöningsgraden. I avslutning härtill blevo jämväl övningslärarnas och de extra ordinarie lärarnas löneförmäner lämpligen reviderade.

Denna uppfattning angående lärarlönerogleringens karaktär blev sedermera ytterligare framhållen, då frågan om tillfällig löneförbättring åt ifrågavarande lärarpersonal år 1919 förelåg till prövning. Emellertid blev som bekant denna fråga vid behandlingen inom riksdagen sammankopplad med frågan om ortstillägg för lärarpersonalen å ena sidan och för övriga befattningshavare inom den civila statsförvaltningen å den andra. Följden

härav blev, att den åt lärarna beviljade löneförbättringen bestämdes till ett belopp, som ansågs ungefär motsvara det för de övriga civila befattningshavarna medgivna, med avdrag av belopp motsvarande det till sistnämnda befattningshavare utgående ortstillägget. I enlighet härmed bestämdes lärarnas löneförbättringsbelopp till 600 kronor för såväl lektorer som adjunkter samt med växlande, i proportion härtill stående belopp för andra ordinarie befattningshavare vid här ifrågakvarande läroanstalter. För de extra ordinarie och vikarierande lärarna bestämdes löneförbättringen att utgå med allenast 15 procent å dåvarande avlöningsbelopp — mot 25 procent för övriga personalgrupper — dock att densamma finge uppgå till högst 470 kronor för manlig och 420 kronor för kvinnlig sådan lärare.

Sedan riksdagen fattade sitt beslut i frågan, hava framställningar om den tillfälliga löneförbättringens höjande till överensstämmelse med löneförbättringen för de övriga civila befattningshavare, som ännu åtnjuta sådan förmån, arligen gjorts utan att dock föranleda förslag till riksdagen. Ej heller i den för 1924 års riksdag framlagda propositionen angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1924—1925 föreslog Kungl. Maj:t någon ändring i avseende på de belopp, varmed dylik löneförbättring skulle utgå till lärarpersonalen vid nämnda läroanstalter och till folkskolinspektörerna. Vid 1924 års riksdag väcktes emellertid motioner med hemställan, att riksdagen måtte besluta, *dels* att den ordinarie lärarpersonalen vid högre lärarinneseminariet, de allmänna läroverken, folkskoleseminarierna, statens blindundervisningsanstalter, de tekniska elementarskolorna, de tekniska fackskolorna och de tekniska gymnasierna jämte statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek skulle för budgetåret 1924—1925 erhålla tillfällig löneförbättring i enlighet med i särskild bilaga upptaget förslag, *dels* att till de övningslärare vid förenämnda läroanstalter, som bestrede undervisning utöver den mot ordinarie tiden svarande undervisningstiden, tillfällig löneförbättring för samma budgetår skulle utgå med ett belopp av för manlig befattningshavare 30 kronor och för kvinnlig befattningshavare 27 kronor för veckotimme, dock att den tillfälliga löneförbättringen icke skulle utgå med högre belopp för ordinarie och extra tjänstgöring än sammanlagt 800 kronor för manlig och 750 kronor för kvinnlig övningslärare, *dels* att den icke-ordinarie lärarpersonalen vid nämnda läroanstalter skulle erhålla tillfällig löneförbättring i enlighet med de för extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen gällande grunder, *dels* ock att för beredande av tillfällig löneförbättring åt nämnda befattningshavare höja det i Kungl. Maj:ts proposition nr 146 äskade extra förslagsanslaget under åttonde huvudtiteln med 610,000 kronor.

I sin skrivelse nr 253 anförde riksdagen — med framhållande av riktigheten av de i motionerna anförda synpunkterna angående förhållandet mellan löneförmånerna för lärarna och förutvarande andra och första normalgradens tjänstemän — bland annat, följande.

Riksdagen ville erinra, att den till ifrågavarande lärargrupper utgående löneförbättringen tillkommit vid 1919 års riksdag på grund av då väckta motioner, varvid riksdagen framhållit, bland annat, att riksdagen, med hänsyn till att frågan om ortstillägg för dessa grupper då ännu icke vore prövad, ansåge sig ej kunna för det dåvarande besluta en löneförbättring till högre belopp än som skett. Den sålunda av riksdagen väckta frågan om ortstillägg för läroverkslärarna hade emellertid sedermera alltjämt kommit att undanskjutas i avvaktan på genomförandet av ny löne reglering för dessa befattningshavare. Förslag härom föreläge utarbetat, men dess framläggande för riksdagen hade tillsvidare kommit att anstå. Under nu angivna förhållanden hade det enligt riksdagens mening varit önskligt, att den närmare avvägning av en tillfällig löneförbättring för läroverkslärarna, vilken tidigare av riksdagen förutsatts framdeles böra äga rum, vid 1924 års riksdag kunnat genomföras.

Vad då först anginge det förslag, som i detta avseende motionsvis framlagts, hade emellertid en verkställd granskning av detta givit vid handen, att detsamma lönetekniskt sett vore sådant, att det näppeligen borde godtagas.

Frånsett den omständigheten, att dyrortssynpunkten icke syntes hava blivit av motionärerna på ett tillfredsställande sätt beaktad, hade riksdagen även av andra skäl funnit ett tillstyrkande av motionen vara ägnat att från konsekvensens synpunkt ingiva vissa betänkligheter. Såsom nämnts föreläge ett löne regleringsförslag för nu ifrågavarande personalgrupper utarbetat, och vore detta förslag föremål för prövning från vederbörande myndigheters sida. Det hade icke — såvitt riksdagen kunnat finna — blivit av motionärerna fullt utrett, huruvida icke detta förslag kunde bliva åtminstone i vissa fall föregripet genom bifall till motionerna, och hade riksdagen vid sådant förhållande och då det icke varit riksdagen möjligt att i denna synnerligen invecklade lönefråga företaga erforderlig utredning i detta hänseende, funnit försiktigheten bjuda att då ställa sig avisande till motionärernas yrkande.

Bland de övriga vägar för frågans lösning, som riksdagen hade haft under omprövning, märktes ett av statskontoret framlagt förslag, enligt vilket lektorerna ensamma skulle tillerkännas ett från 600 till 700 kronor, eventuellt enligt en inom statskontoret frankommen skiljaktig mening till 900 kronor förhöjt tillägg. Att emellertid på sålunda föreslaget sätt, med uteslutande av övriga hithörande kategorier lärare, begränsa den ytterligare löneförbättringen till allenast en grupp bland dem, syntes icke riksdagen böra ifrågakomma.

Såvitt riksdagen kunde finna, syntes förevarande fråga om avvägande av den ytterligare löneförbättring, som borde tillerkännas läroverkslärarna i avvaktan på en definitiv löne reglering, icke vid 1924 års riksdag kunna vinna sin lösning. Såväl med hänsyn till frågans invecklade lönetekniska natur som ock till dess ekonomiska räckvidd fann riksdagen densamma böra hänskjutas till Kungl. Maj:t för utredning rörande möjligheterna att, för den händelse en definitiv löne reglering för de i läroverkskommitténs betänkande berörda grupperna icke inom den närmaste tiden kunde förverkligas, bereda en höjning av nu utgående tillfällig löneförbättring för de i motionerna angivna befattningshavare.

Riksdagen anhöll därför, att Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning taga under övertägande möjligheterna att, för den händelse en definitiv löne reglering för lärarna vid allmänna läroverken och annan med

dem jämförlig personal icke inom den närmaste tiden kunde genomföras, bereda ökad tillfällig löneförbättring åt nämnda personal samt för 1925 års riksdag framlägga det förslag i ämnet, vartill utredningen kunde giva anledning.

Innan den av riksdagen begärda utredningen blivit igångsatt, hade skolöverstyrelsen till Kungl. Maj:t inkommit med förslag i avseende å tillfällig löneförbättring åt läroverkslärarna m. fl., äsyftande — liksom flera föregående år — löneförbättringens utgående för dessa befattningshavare efter samma grunder, som äro gällande för övriga civila tjänstinnehavare. Riksdagens nyssnämnda skrivelse remitterades emellertid till skolöverstyrelsen för yttrandes avgivande. Med skrivelse den 22 november 1924 avgav överstyrelsen förslag i ämnet, vilket förslag jämväl avsåg folkskolinspektörerna och ämneslärarna vid de kommunala mellanskolorna och de högre folkskolorna samt vid landstingsseminarierna och Göteborgs stads småskoleseminarium. Jag anhåller nu få återgiva det huvudsakliga av överstyrelsens utlåtande. Av skäl, till vilka jag senare återkommer, redogör jag härvid icke för förslaget i de delar, detsamma avser löneförbättring för sistnämnda lärargrupper.

Efter erinran om nyss omförmälda framställning angående nu berörda fråga samt om sitt den 30 september 1924 avgivna utlåtande över lärarnas lönekommittés betänkande har överstyrelsen anfört, att överstyrelsen vid den av riksdagen äskade utredningen sökt beakta de av riksdagen beträffande vissa vid 1924 års riksdag i förevarande ämne väckta motioner gjorda erinringar, nämligen att dyrortssynpunkten icke syntes hava blivit av motionärerna på ett tillfredsställande sätt beaktad samt att det icke — såvitt riksdagen kunnat finna — blivit av motionärerna fullt utrett, huruvida icke det utarbetade förslaget till löneroglering för ifrågavarande lärare kunde bliva åtminstone i vissa fall föregripet genom bifall till ifrågavarande motioner.

Sedan överstyrelsen vidare anfört, att överstyrelsen vid uppgörandet av sitt förslag tagit hänsyn även till ämneslärarna vid de kommunala mellanskolorna och de högre folkskolorna samt vid landstings och Göteborgs stads småskoleseminarier och till följd härav i en utlåtandet bifogad tabell I jämväl upptagit tillfällig löneförbättring för ämneslärare vid nyssnämnda läroanstalter, har överstyrelsen framhållit, att, där av någon anledning grupp av lärare, till vilken tillfällig löneförbättring nu utginge, icke upptoges i nämnda tabell, sådan lärare borde komma i åtnjutande av lönetillägg i enlighet med de förändrade grunder, som överstyrelsens nu ifrågavarande framställning kunde föranleda.

I fråga om dyrortsgrupperingens genomförande beträffande den här berörda tillfälliga löneförbättringen hade överstyrelsen, med hänsyn därtill att det här endast gällde en mindre del av avlöningsförmånerna och då i åtskilliga fall vissa dyrortsgrupper icke alls eller i ringa grad vore representerade bland ifrågavarande befattningshavare, ansett sig böra genomföra en viss förenkling i dyrortssystemet på så sätt, att dyrortsgrupperna A och B sammanförts till en grupp och grupperna E, F och G likaså till en grupp. Det hade visat sig, att ett dylikt system vore tillräckligt vägledande för den undersökning, som här vore i fråga.

Den personal, i vars avlöningsförmåner inginge bostad eller bostad och

bränsle, respektive kontant ersättning härför, utgjordes av rektorer vid vissa läroanstalter samt ämneslärare vid kommunala mellanskolor och högre folkskolor. Beträffande uppskattningen av dessa förmånens värde har överstyrelsen hänvisat till sitt utlåtande över lärarnas lönekommittés betänkande.

Vad de allmänna läroverkens rektorer beträffade, hade bostadens värde eller hyresersättningens storlek beräknats som medeltal av uppgifterna för de särskilda ortsgrupperna, vilka upptogs i bilaga till överstyrelsens utlåtande över nyssnämnda betänkande.

Beräkningarna i vad de avsåge rektorerna vid de allmänna läroverken visade följande resultat:

	O r t s g r u p p						
	A	B	C	D	E	F	G
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Rektor vid högre allmänt läroverk	— 1,000	1,850	2,089	2,138	2,660	3,200	
» » realskola	— 1,000	1,400	1,667	1,886	2,200	2,733.	

Räknade man med nu gällande bestämmelser rörande dyrtidstillägget och sattes talet för levnadskostnadsökningen till 74, d. v. s. det för 1924 års sista kvartal fastställda, så skulle för oreglerade löner dyrtidstillägget uppgå till 37 procent av lönen och tillfälliga löneförbättringen men för reglerade löner till 19 procent av lönen med begränsning i förra fallet till en sammanlagd löneförmån av 650 kronor och i senare fallet till en lön av 800 kronor i månaden. För enkelhets skull hade vid beräkningarna antagits, att begränsning inträdde vid en årslön av respektive 7,800 och 9,600 kronor, ehuru i verkligheten förhållandena tedde sig något annorlunda, då vissa lärares avlöning icke vore lika fördelad på årets månader.

Det gällde beträffande statsanställd lärare att avpassa den tillfälliga löneförbättringen så, att den av överstyrelsen i dess utlåtande över lärarlönekommitténs betänkande för en lärare föreslagna lönen ökad med 19 procent icke bleve för någon ortsgrupp mindre än nuvarande avlöning, ökad med den föreslagna tillfälliga löneförbättringen samt 37 procent av lönen och den tillfälliga löneförbättringen. I förekommande fall borde till nuvarande avlöningsförmåner, ökade med dyrtidstillägget, komma värdet av naturaförmåner.

Såge man först på manliga adjunkter, den största av ifrågavarande lärargrupper, så funne man, att å B-ort den tillfälliga löneförbättringen icke kunde höjas utöver den nu utgående, d. v. s. 600 kronor. Under hänvisning till utlåtandet bilagda tabeller 1 och 2 föreslog överstyrelsen, att tillfällig löneförbättring för manlig adjunkt måtte utgå med 600 kronor å B-ort, 700 kronor å C-ort, 800 kronor å D-ort samt med 900 kronor inom var och en av ortsgrupperna E, F och G.

För kvinnlig adjunkt föresloges 550 kronor å B-ort (lika med nuvarande tillfälliga löneförbättring), 650 kronor å C-ort, 750 kronor å D-ort och 800 kronor å E-, F- och G-orter.

För manlig lektor föresloges, att den tillfälliga löneförbättringen inom de olika ortsgrupperna sattes 100 kronor högre än för manlig adjunkt och att den för kvinnlig lektor sattes lika med den för manlig adjunkt.

För rektor vid allmänt läroverk hade räknats med samma avlöningstillägg som för lektor, d. v. s. med 700, 800 och 900 kronor i ortsgrupperna B, C och D respektive samt med 1,000 kronor i ortsgrupperna E, F och G.

Efter löneregleringens genomförande hade löneförmånerna antagits uppgå till de föreslagna beloppen i högsta löneklassen av 20:e, respektive 17:e lönegraden ökade med föreslagen löneförstärkning samt med 19 procent dyrtidstillägg å nämnda summa, dock på högst 9,600 kronor. Denna summa hade jämförts med nuvarande lön + föreslaget lönetillägg + 37 procent av lönen och lönetillägget (dock högst på 7,800 kronor) + värdet av bostadsförmånen.

För ämneslärarinna vid statens samskola hade räknats med tillfällig löneförbättring av 470 kronor å B-ort, 550 kronor å C-ort, 650 kronor å D-ort och 700 kronor inom en var av ortsgrupperna E, F och G.

Vad beträffade övningsslärare utginge för närvarande tillfällig löneförbättring till teckningslärare vid högre allmänt läroverk med 300 kronor till manlig och med 270 kronor till kvinnlig lärare samt till teckningslärare vid realskola med 200 kronor till manlig och 170 kronor till kvinnlig lärare. Dessutom utginge för närvarande i tillfällig löneförbättring för övertimmar utöver 15 för vecka vid högre allmänt läroverk och 10 för vecka vid realskola 20 kronor för veckotimme till manlig och 18 kronor till kvinnlig lärare med den begränsning, att totala tillfälliga löneförbättringen icke finge överstiga för manlig lärare 530 kronor och för kvinnlig 500 kronor.

Överstyrelsen, som ansåge sig icke böra ifrågasätta en sänkning i beloppet av nu utgående tillfälliga löneförbättring, föreslog, att förenämnda belopp måtte utgå för teckningslärare å B-ort, oavsett att i vissa fall överkompensation uppkomme, men att det för dyrare ortsgrupper borde successivt ökas, så att löneförbättringen för teckningslärare vid högre allmänt läroverk borde utgöra för manlig lärare 300 kronor å B-ort, 350 kronor å C-ort, 400 kronor å D-ort samt 450 kronor inom en var av ortsgrupperna E, F och G, samt för kvinnlig lärare å B-ort 270 kronor, å C-ort 310 kronor, å D-ort 355 kronor samt å E-, F- eller G-ort 400 kronor. Vid realskola åter föresloges för manlig teckningslärare 200 kronor å B-ort, 240 kronor å C-ort, 270 kronor å D-ort samt 300 kronor å var och en av ortsgrupperna E, F och G, och för kvinnlig lärare 170 kronor å A-ort, 200 kronor å B-ort, 230 kronor å C-ort samt 250 kronor inom ortsgrupperna E, F och G. Därtill skulle för veckotimmens tjänstgöring utöver de för avlöningen stadgade utgå för manlig lärare 20 kronor å B-ort, 24 kronor å C-ort, 27 kronor å D-ort samt 30 kronor å E-, F- eller G-ort samt för kvinnlig lärare 18 kronor å B-ort, 21 kronor å C-ort, 24 kronor å D-ort samt 27 kronor å E-, F- eller G-ort, dock med den begränsning, att totala tillfälliga löneförbättringen icke finge överstiga för manlig lärare å B-ort 530 kronor, å C-ort 620 kronor, å D-ort 710 kronor och å E-, F- eller G-ort 800 kronor samt för kvinnlig lärare 500 kronor å B-ort, 580 kronor å C-ort, 660 kronor å D-ort samt 750 kronor å E-, F- eller G-ort.

I sitt utlåtande över lärarlönekommitténs betänkande hade överstyrelsen modifierat kommittéförslaget beträffande ifrågavarande löner och upptagit fyra alternativ. Här hade räknats med alternativ I, åt vilket överstyrelsen, ehuru ej utan stor tvekan, givit sitt förord. I detta alternativ vore lönen på anförda grunder icke så noga graderad med antalet övertimmar, som nu vore fallet, då den utginge exakt i förhållande till timantalet. Så t. ex. vore avlöningen densamma för 15—17 timmar, för 18—20, för 21—23, för 24—26, för 27—29 och för 30—32 timmar. Man kunde således vänta sig, att, om överkompensation skulle uppkomma med nuvarande lön jämte föreslagen tillfällig löneförbättring, denna skulle bli

större, da tjänstgöringen utgjorde övre gränsen av timantalet inom en viss lönegrad, exempelvis 20 timmar, men avtaga eller upphöra, då timantalet utgjorde den undre gränsen, exempelvis 15 eller 30 timmar. Detta visade sig ock vara fallet.

Sedan överstyrelsen härefter lämnat en detaljerad redogörelse för de föreslagna löneförbättringsbeloppen i fråga om lärare vid de kommunala mellanskolorna och de högre folkskolorna, har överstyrelsen hänvisat till förenämnda tabell 2, som utvisade resultatet av de beräkningar, som i det föregående närmare angivits.

Vad rektorerna beträffade, skulle enligt denna tabell överkompensation uppstå egentligen endast för rektor vid högre allmänt läroverk med litet lärjungeantal tillhörande G-gruppen. Det enda läroverk, som kunde hänföras hit, vore högre allmänna läroverket i Luleå. Säsom förut sagts, vore hyresvärdet av rektorsbostaden eller hyresersättningen beräknad som ett medelvärde för alla läroverk tillhörande varje grupp. Ifrågavarande medelvärde för G-gruppen uppginge till 3,200 kronor. Nu inginge rektor i Luleå med endast 1,800 kronor, vadan, om räkningen utförts individuellt, resultatet i ifrågavarande fall blivit positivt, d. v. s. någon överkompensation skulle icke uppkommit.

För kvinnlig lektor bleve resultatet negativt endast vid läroanstalter belägna inom ortgruppen B. De enda hithörande läroanstalterna vore högre allmänna läroverket och folkskoleseminariet i Växjö. För närvarande saknades kvinnliga lektorer vid ifrågavarande läroanstalter.

Vad teckningslärarna beträffade, inträdde ingen överkompensation för vare sig manliga eller kvinnliga lärare, för vilka tjänstgöringen icke vore av större omfattning än den, som vore stadgad för erhållande av lönen, d. v. s. 15 timmar för vecka vid högre allmänt läroverk och 10 timmar vid realskola. Där överkompensation skulle inträda, ägde detta rum företrädesvis å B- och C-orter och vid timantal, som utgjorde övre gränsen inom de av överstyrelsen föreslagna timantalen med samma lön. Då timantalet växlade för varje läsår, berodde det av en ren tillfällighet, om tjänstgöringen exempelvis vore 19 eller 20 timmar. I senare fallet inträdde å de billigare orterna överkompensation, i förra fallet sannolikt icke eller åtminstone blott en obetydlig sådan. Vidare borde bemärkas, att siffran i varje kolumn i tabell 2 ändrades med tjänståren, så att där överkompensation funnes, den vore störst under 6:e tjänståret eller från och med det 16:e.

Vad särskilt de manliga teckningslärarna vid högre allmänna läroverk beträffade, syntes överkompensation vara utesluten. Å de orter, där sådan kunde ifrågasättas, nämligen Växjö (B-ort) samt Kristianstad och Visby (C-orter), hade nämligen dessa lärares tjänstgöring vårterminen 1924 utgjort respektive 32, 34 och 25 timmar i veckan.

Kvinnliga teckningslärare vid högre allmänna läroverk funnes för närvarande endast i Vänersborg (D-ort) samt i Nyköping och Umeå (E-orter) med respektive 29, 32 och 21 timmar i veckan.

Av det anförda framginge, att den föreslagna ökningen i tillfällig löneförbättring skulle medföra en överkompensation endast för kvinnliga övningslärare med tjänstgöring av en viss omfattning och företrädesvis å billigare orter. Om man begränsade höjningen i de kvinnliga övningslärarnas tillfälliga löneförbättring till dem, som hade anställning å G-orter, syntes den föreslagna ökningen icke föranleda någon överkompensation utöver den, som i något fall redan funnes med nu utgående tillfällig löneförbättring.

I den överstyrelsens utlåtande bifogade tabell 3 upptoges den här ifrågasvarande personalen fördelad efter dyrorter.

Överstyrelsen har till sist lämnat en sammanfattning av de kostnader, som ett genomförande av överstyrelsens förslag skulle medföra. För den ordinarie lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter har kostnaden beräknats till sammanlagt 1,466,965 kronor samt för folkskolinspektörerna till 46,700 kronor. I fråga om den extra ordinarie lärarpersonalen inklusive timplärare samt övningslärares övertimmar uppgår den beräknade kostnaden till 267,000 kronor.

I detta sammanhang har jag ock att anmäla till Kungl. Maj:t ingivna framställningar i fråga om den tillfälliga löneförbättringen för nu ifrågasvarande befattningshavare.

Läroverkslärares riksförbund har i en skrift, dagtecknad i december 1924, hemställt dels om förslag till 1925 års riksdag om förhöjning av löneförbättringen, för den händelse proposition om definitiv lönereglering för ifrågasvarande lärarpersonal ej komme att föreläggas riksdagen, dels ock om eventuell framställning till riksdagen om medgivande, att en dylik förhöjning måtte få utgå retroaktivt från och med den 1 januari 1925.

Härjämte har statens folkskolinspektörers förbund i en den 16 december 1924 dagtecknad skrift gjort liknande framställning. Jag torde böra erinra om att folkskolinspektörerna åtnjuta tillfällig löneförbättring med enahanda belopp som manliga adjunkter och lektorer.

Ytterligare har skolöverstyrelsen, med anledning av en utav styrelsen för svenska folkhögskolans lärareförening gjord framställning i skrivelse den 6 februari 1925 hemställt om förslag till riksdagen angående tillfällig löneförbättring för lärare vid statsunderstödda folkhögskolor enligt av överstyrelsen närmare angivna grunder. Till denna lärarkår har hittills sådan löneförbättring ej utgått.

Slutligen får jag omnämna, att svenska musiklärarsällskapet i en den 26 februari 1925 dagtecknad skrift hemställt om sådan förhöjning i den till musiklärarne vid de allmänna läroverken utgående löneförbättringen, att densamma måtte utgå med minst 40 kronor för veckotimme, ordinarie såväl som s. k. övertimme, och således uppgå till lägst 600 kronor för musiklärare vid högre allmänt läroverk och till lägst 360 kronor för musiklärare vid real- och samskola, allt för år.

I nu förevarande ärende har statskontoret den 17 januari 1925 avgivit utlåtande. I detta utlåtande har statskontoret, vad först angår de allmänna principer, på vilka skolöverstyrelsens förslag är grundat, uttalat, att enligt statskontorets mening intet syntes vara att erinra mot, att den tillfälliga löneförbättringen bestämdes att utgå med hänsyn till levnadskostnaderna å olika tjänstgöringsorter. Dyrortsgrupperingens uppgörande efter en förenklad gruppindelning syntes statskontoret jämväl vara ägnad att tillmötesgå vissa vid denna frågas behandling under 1924 års riksdag framställda yrkanden

samtidigt som genomförandet av grupperingen verkställdes efter enkla och rättvisa grunder.

Beträffande vidare de belopp, som enligt överstyrelsens förslag i form av tillfällig löneförbättring skulle tillkomma lärarpersonalen vid de olika läroanstalterna, syntes desamma statskontoret vara i stort sett väl avvägda. I enstaka fall syntes visserligen några ojämnheter i fråga om beloppen i de olika ortsgrupperna förefinnas, men syntes detta icke vara av större betydelse.

Merkostnaden för den föreslagna förhöjningen för samtliga i skolöverstyrelsens skrivelse upptagna befattningshavare, dyrtidstillägg därvid inbegripet, har av statskontoret beräknats till omkring 1,000,000 kronor.

I den skrivelse, vari 1924 års riksdag begärt ny utredning och därpå grundat förslag i fråga om den tillfälliga löneförbättringen för lärare vid de allmänna läroverken samt annan med dem jämförlig personal, anförde riksdagen, att förutsättningen för att dylikt förslag avlättes, vore, att definitiv lönereglering för nämnda befattningshavare icke inom den närmaste tiden kunde genomföras. Visserligen föreligger ett förslag till dylik lönereglering, över vilket olika myndigheter yttrat sig. Av flera skäl har det dock, såsom i annat sammanhang redan omnämnts för riksdagen, ej befunnits möjligt att till 1925 års riksdag avlåta någon på detta förslag grundad framställning, och den av riksdagen angivna förutsättningen får därmed anses hava inträtt.

*Departements-
chefen.*

I sin skrivelse har riksdagen jämväl givit en antydning om de grundprinciper, enligt vilka det ifrågasatta förslaget till löneförbättring borde utarbetas. Efter dessa riksdagens antydningar är skolöverstyrelsens förslag i ämnet avfattat, och i förslaget har således dyrortssynpunkten varit ledande. Därjämte har överstyrelsen låtit sig angeläget vara att tillse, att det förslag till ny lönereglering för omförmälda lärare, som nu föreligger, ej måtte i något fall föregripas, d. v. s. överstyrelsen har tillsett, att nuvarande avlöning, ökad med den föreslagna löneförbättringen jämte dyrtidstillägg, icke för någon ortsgrupp bleve högre än den av skolöverstyrelsen i dess utlåtande över lärarlönkommitténs betänkande förordade avlöningen, ökad med dyrtidstillägg.

Endast i några få fall har överstyrelsens förslag visat sig komma att medföra ett dylikt överskridande, nämligen väsentligen i fråga om en del övningslärare inom vissa dyrortsgrupper och därtill blott under förutsättning av visst timantal för tjänstgöringen. Den summa, varom det rör sig, är emellertid så obetydlig och spelar i det hela en så försvinnande liten roll, att några särskilda bestämmelser för ojämnhetens undanröjande ej synas erforderliga.

Skolöverstyrelsens förslag avser jämväl lärarpersonalen vid de kommunala mellanskolorna och de högre folkskolorna samt landstings och Göteborgs stads småskoleseminarier. Vid redogörelsen för överstyrelsens förslag har

jag utelämnat vad som anförts i fråga om nämnda lärarpersonal. Beträffande de kommunala mellanskolornas lärare synes nämligen frågan, huruvida dessa böra bliva delaktiga av nu berörda löneförman, ej böra upptagas till behandling i detta sammanhang, och i fråga om de högre folkskolornas lärare får jag erinra om att tillfällig löneförbättring till dem hittills ej utgått av statsmedel. Med hänsyn härtill har jag ej ansett mig kunna förorda överstyrelsens förslag i detta hänseende, liksom jag funnit mig icke kunna tillstyrka någon höjning av löneförbättringen till lärarpersonalen vid nämnda småskoleseminarier. Någon tillfällig löneförbättring har, såsom jag redan påpekat, ej utgått till de statsunderstödda folkhögskolorna, och jag har därför ansett, att ej heller förenämnda framställning om löneförbättring åt dessa lärare nu kan föranleda någon åtgärd från min sida. Det bör dessutom påpekas, att 1924 års riksdag, av dess skrivelse att döma, icke inbegripit sistnämnda tre lärarkategorier bland dem, beträffande vilka utredning i förvarande hänseende begärts.

Det torde ej kunna förnekas, att mot det nu föreliggande förslaget viss tvekan kan göra sig gällande. Först och främst är förslaget — och måste med de givna utgångspunkterna vara — ganska invecklat, jämfört med de i övrigt nu gällande grunderna för den tillfälliga löneförbättringen, och vidare införes genom detsamma en löneteknisk faktor, dyrortsgrupperingen, som ej haft plats i det lönesystem, som i övrigt tillämpas i fråga om lärarpersonalen vid här berörda läroanstalter. Men dessa omständigheter hava ej synt mig vara av den art, att de borde hindra förslagets framläggande för riksdagen. Härvid har jag tagit hänsyn dels till den av riksdagen uttalade meningen, dels ock därtill, att man på föreslaget sätt dock når en enligt min mening rättvis och behövlig reglering av nämnda befattningshavares tillfälliga löneförbättring.

I övrigt instämmer jag med statskontoret i dess omdöme om förslaget och de däri förordade beloppen för tillfällig löneförbättring.

Såsom förut nämnts, har framställning gjorts, att den förhöjda tillfälliga löneförbättringen måtte få utgå retroaktivt från och med den 1 januari 1925. Detta förslag kan jag icke biträda.

Vad beträffar den av svenska musikläraresällskapet gjorda framställningen om viss förhöjning av den till musiklärarna vid de allmänna läroverken utgående löneförbättringen, anser jag mig ej kunna giva densamma mitt stöd. Ingen utredning föreligger i fråga om de konsekvenser, ett bifall till framställningen skulle medföra, och tiden har ej medgivit den närmare granskning av förslaget, som synes mig nödvändig för vinnande av klarhet i nyssberörda hänseende.

Såsom i det föregående nämnts, har överstyrelsen i en till dess skrivelse fogad tabell 1 upptagit de för de olika befattningshavarna ifrågasatta löneförbättringsbeloppen, fördelade på olika ortsgrupper. Nämnda tabell, ur vilken jag å ena sidan med hänsyn till min förut angivna ståndpunkt i fråga om överstyrelsens förslag uteslutit lärarna vid de kommunala mellan-

skolorna och de högre folkskolorna samt landstingens och Göteborgs stads seminarier, och i vilken jag, å andra sidan, på sätt i det följande närmare föreslås, upptagit vissa befattningshavare, som icke inbegripits i styrelsens förslag, torde böra som bilaga åtfölja statsrådsprotokollet i detta ärende, att i händelse av riksdagens bifall till förslaget utgöra grund för lönebeloppens utgående (Tabell I). Ur tabellen har jag ock uteslutit skolöverstyrelsens förslag i vad detsamma avser den extra ordinarie och vikarierande lärarpersonalen, vilket förslag jag ansett lämpligen icke böra inflyta i densamma.

Till sistberörda personal utgår för närvarande tillfällig löneförbättring med 15 procent å nuvarande avlöningsbelopp, dock att den tillfälliga löneförbättringen må utgå med högst 470 kronor för manlig och 420 kronor för kvinnlig lärare.

Enligt skolöverstyrelsens nu föreliggande förslag skulle den tillfälliga löneförbättringen bestämmas till å A- och B-orter 15 procent, å C-orter 18 procent, å D-orter 22 procent samt å E-, F- och G-orter 25 procent av nu utgående avlöning och maximibeloppen för manlig och kvinnlig lärare fixeras till 470 respektive 420 kronor å A- och B-orter, 580 respektive 530 kronor å C-orter, 690 respektive 640 kronor å D-orter samt 800 respektive 750 kronor å E-, F- och G-orter.

Såsom av det förut anförda framgår, har jag icke haft något att erinra mot förslaget härutinnan.

Jag övergår härefter till att framlägga förslag om förhöjd tillfällig löneförbättring för lärarpersonalen vid rikets navigationsskolor.

Från och med år 1921 utgår tillfällig löneförbättring till lärarpersonalen vid rikets navigationsskolor med till föreståndare 900 kronor, till ordinarie lärare i Stockholm, Göteborg och Malmö 800 kronor samt i Härnösand och Kalmar 750 kronor. För extra lärare vid nämnda skolor har löneförbättringen bestämts till 25 procent av avlöningens belopp, dock att löneförbättringen för dylik befattningshavare icke må överstiga 800 kronor för år samt, om han innehar annan befattning å ordinarie stat, löneförbättring icke må till honom utgå med högre belopp än sammanlagt 1,000 kronor.

Vid 1924 års riksdag föreslogs motionsvis, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det av Kungl. Maj:t då framlagda förslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, att föreståndare vid rikets navigationsskolor skulle erhålla 100 kronor och lärare vid nämnda skolor 600 kronor för år mera än som enligt propositionen för dem föreslagits.

I anledning av nämnda motion uttalade riksdagen i förenämnda skrivelse nr 253 angående utredning rörande möjligheterna att bereda ökad tillfällig löneförbättring åt viss annan lärarpersonal, att därvid jämväl borde tagas under övervägande befogenheten av de framförda önskemålen om en utökning av den löneförbättring, som för närvarande utginge till lärarpersonalen vid rikets navigationsskolor.

Lärarpersonalen
vid rikets
navigationsskolor.

I skrivelse den 13 februari 1925 har nu kommerskollegium hemställt, att lärarpersonalen vid rikets navigationsskolor måtte från och med ingången av nästinstundande budgetår beredas förhöjda avlöningsförmåner i enlighet med ett av kollegium i ämnet avgivet förslag. Det huvudsakliga innehållet i denna skrivelse är följande.

Kollegium har till en början erinrat, att vid den senast eller år 1911 genomförda löneregleringen för navigationsskolorna avlöningsförmånerna till föreståndarna och lärarna vid dessa skolor bestämdes till i huvudsak samma belopp, som då utgingo till rektorer respektive adjunkter vid rikets realskolor, samt att jämväl i det nu utarbetade förslaget till ny lönereglering för vissa lärargrupper såväl navigationsskolornas som realskolornas lärarpersonal föreslagits till placering i samma lönegrader.

Kollegium har därefter anmärkt, att genom den år 1918 verkställda regleringen av läroverkslärarnas löneförmåner den gamla likställigheten mellan navigationsskolornas och realskolornas personal blivit bruten och att, även om lärarpersonalen vid navigationsskolorna skulle komma i åtnjutande av förhöjd tillfällig löneförbättring av motsvarande storlek, som ifrågasatts för realskolornas lärarpersonal, detta icke komme att medföra, att den forna likställigheten i lönehänseende mellan dessa båda lärargrupper återställdes. Därför fordrades enligt kollegii mening, att navigationsskolepersonalen antingen erhöle en avsevärt större tillfällig löneförbättring än den realskolornas lärarpersonal kunde komma att erhålla, eller ock tillerkändes *dels* ett tillägg till grundlönen, så stort att grundlönen jämte detta tillägg uppginge till den år 1918 fastställda grundavlöningen för rektor respektive adjunkt vid realskola, *dels ock* tillfällig löneförbättring av samma storlek, som kunde komma att tilldelas sistnämnda befattningshavare.

Den höjning av löneförmånerna till föreståndarna och lärarna vid navigationsskolorna, som enligt kommerskollegii förslag skulle äga rum, framgår av följande av kollegium uppgjorda sammanställning:

	D-ort	E-, F-, G-ort
<i>Föreståndare:</i>		
från 900 kronor	till 1,300 kronor (400 + 900)	1,400 kronor (400 + 1,000)
<i>Lärare:</i>		
från 750 eller 800 kronor	till 1,600 kronor (800 + 800)	1,700 kronor (800 + 900)

Därjämte har kollegium för sådan extra lärare vid navigationsskola, som innehar ordinarie statstjänst, föreslagit en förhöjning från 1,000 till 1,200 kronor av det maximibelopp, varmed tillfällig löneförbättring må sammanlagt till honom utgå.

De ökade kostnaderna vid bifall till förslaget, i vad detsamma avser den ordinarie personalen, hava av kollegium uppskattats till 18,700 kronor.

Över kommerskollegii förslag har statskontoret efter remiss avgivit utlåtande och därvid anfört följande.

Kommerskollegii förslag skulle enligt statskontorets mening innebära, att i form av ökad tillfällig löneförbättring faktiskt genomfördes en lönereglering för lärarpersonalen vid navigationsskolorna, varigenom föreståndare skulle i

lönehänseende likställas med rektor vid realskola och lärare vid navigations-skola med adjunkt vid realskola. Statskontoret kunde för sin del icke tillstyrka, att i detta sammanhang en sådan reglering av löneförhållandena för navigationsskolornas lärarpersonal skedde.

Någon förhöjning av nu utgående tillfällig löneförbättring syntes dock böra tillerkännas berörda lärarpersonal, och ville statskontoret för sin del föreslå, att den tillfälliga löneförbättringen ökades med de belopp för de olika dyrortsgrupperna, som av skolöverstyrelsen föreslagits för budgetåret 1925—1926 i avseende å lärarpersonalen vid de allmänna läroverken.

Innehörden av detta förslag framginge av nedanstående tabell:

Befattning	Tillfällig löneför- bättring 1924—1925 kr.	Föreslagen tillfällig löneförbättring kr.
<i>Föreståndare:</i>		
å D-ort (Kalmar)	900	1,100
å E-, F- och G-ort (Stockholm, Göteborg, Malmö, Härnösand)	900	1,200
<i>Lärare:</i>		
å D-ort (Kalmar)	750	950
i Härnösand	750	1,050
å E-, F- och G-ort utom Härnösand	800	1,100

För sådan extra lärare vid navigationsskola, som innehade ordinarie stats-tjänst, syntes en förhöjning till 1,200 kronor av det maximibelopp, varmed tillfällig löneförbättring finge sammanlagt utgå, vara befogad med hänsyn till den ifrågasatta allmänna höjningen av nämnda förmån för den övriga statsanställda lärarpersonalen.

Kostnaderna för den av statskontoret sålunda föreslagna ökningen av den tillfälliga löneförbättringen för lärarpersonalen vid navigationsskolorna har statskontoret approximativt beräknat till 7,000 kronor.

I en till Kungl. Maj:t den 3 mars 1925 ingiven skrift har navigations-skoleföreståndaren J. S. Björling m. fl. å lärarpersonalens vid rikets navigationsskolor vägnar på anförda skäl anhållit, att Kungl. Maj:t måtte avlåta förslag till riksdagen om förhöjd löneförbättring för personalen i enlighet med kommerskollegii utredning.

Lika med ämbetsverken anser jag, att en förhöjning bör ske av den tillfälliga löneförbättring, som för närvarande utgår till navigationssko-lornas lärarpersonal. På de av statskontoret anförda skäl finner jag mig emellertid icke kunna tillstyrka, att dylik förhöjning må sträcka sig utöver de belopp, som föreslagits för lärarpersonalen vid allmänna läroverken. I förenämnda tabell I har jag sålunda upptagit den tillfälliga löneför-bättringen för nu ifrågavarande personal med de belopp, statskontoret föreslagit. Jag torde allenast böra anmärka, att orsaken till att lärarna vid navigationsskolan i Härnösand, vilken stad tillhör ortgruppen F, icke likställts med övriga lärare vid navigationsskolorna i de högre orts-grupperna är att söka i den skillnad i löneförbättringen för dessa, som för närvarande förefinnes.

*Departements-
chefen.*

Ämbetsverkens förslag om förhöjning till 1,200 kronor av det maximibelopp, varmed tillfällig löneförbättring nu må utgå till extra lärare vid navigationsskola, har icke givit mig anledning till erinran. För den händelse nu utgående maximibelopp icke höjes, komme nämligen de extra lärare vid navigationsskolorna, som äro ordinarie lärare vid allmänna läroverk, att proportionsvis erhålla minskning i den nu från tjänst vid navigationsskola utgående tillfälliga löneförbättringen.

Rektorerna vid skeppsgosseskolorna. Lektorerna vid sjökrigsskolan. Föreståndaren för veterinärinrättningen i Skara. Lektorerna vid skogshögskolan.

Vid bestämmandet av nu utgående tillfällig löneförbättring för rektorerna vid skeppsgosseskolorna, lektorerna vid sjökrigsskolan, föreståndaren för veterinärinrättningen i Skara och lektorerna vid skogshögskolan har den tillfälliga löneförbättringen för manliga adjunkter och lektorer vid de allmänna läroverken legat till grund. Rektorerna vid skeppsgosseskolorna hava sålunda jämförts med adjunkterna och de övriga med lektorerna vid sagda läroverk.

I en den 17 december 1924 till Kungl. Maj:t ingiven skrift har ock rektorn vid skeppsgosseskolan i Karlskrona hemställt, att, därest framställning göres till riksdagen om beviljande av tillfällig löneförbättring åt läroverksadjunkterna till högre belopp än som skett under de senare åren, Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bevilja rektorerna vid skeppsgosseskolorna en motsvarande förhöjning av den till dem utgående tillfälliga löneförbättringen.

I detta sammanhang torde jag även få anmäla en av ämneslärarna vid skeppsgosseskolan i Karlskrona den 15 december 1924 gjord framställning om förhöjd tillfällig löneförbättring.

Departements-
chefen.

Vid bifall till vad jag förut föreslagit i fråga om förhöjd löneförbättring för lärarna vid de allmänna läroverken torde ock motsvarande löneförbättring beredas rektorerna vid skeppsgosseskolorna, lektorerna vid sjökrigsskolan, föreståndaren för veterinärinrättningen i Skara och lektorerna vid skogshögskolan, vilka, såsom nämnts, vid den tillfälliga löneförbättringens utmätande jämförts med manliga adjunkter och lektorer vid läroverken, rektorerna vid skeppsgosseskolorna med adjunkter och de övriga med lektorer. I meromnämnda tabell I har jag sålunda upptagit tillfällig löneförbättring för sagda befattningshavare med belopp överensstämmande med dem, som föreslagits för nyssnämnda läroverkslärare.

Däremot kan jag icke föreslå förhöjd löneförbättring för ämneslärarna vid skeppsgosseskolorna, vilka i avlöningshänseende likstälts med lärarna vid de kommunala mellanskolorna och för vilka senare, på sätt i annat sammanhang torde komma att angivas, förhöjning i till dem utgående tillfällig löneförbättring icke ifrågasättes.

Löneförbättringens omfång.

Beträffande löneförbättringens omfång under budgetåret 1925—1926 är till en början att märka, att ett stort antal befattningshavare, som varit

delaktiga av löneförbättringen för innevarande budgetår, böra uteslutas från löneförbättring under budgetåret 1925—1926, nämligen de, vilka under sistsagda budgetår komma i åtnjutande av ny definitiv lönereglering. På särskilda av vederbörande departementschefer gjorda framställningar har Kungl. Maj:t förut framlagt förslag för riksdagen om sådan lönereglerings genomförande för landshövdingarna och länsstyrelsernas personal, för befattningshavare vid universiteten i Uppsala och Lund samt vid Karolinska institutet, för landsarkivens befattningshavare med undantag av arkivdepån i Visby, för lantbruksakademiens sekreterare samt för statskonsulenterna, med undantag för statskonsulenten i fröodling.

*Personal å
ordinarie stat.*

Vidareärattmärka, att tillfällig löneförbättring icke längre behöver beräknas för en å övergångsstat inredre justitierevisionen uppförd protokollssekreterare, enär ifrågavarande befattningshavare från och med 1 januari 1925 beviljats avsked.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att Svenska Länsveterinärföreningen i en den 1 januari 1925 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ingiven skrift anhållit, att, för den händelse förslag om definitiv lönereglering för länsveterinärerna icke skulle framläggas för 1925 års riksdag, Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga förslag om tillfällig löneförbättring för länsveterinärerna med belopp, motsvarande skillnaden mellan nuvarande länsveterinärs lön och den lön, som utgår till tjänstemän i 13:e lönegraden avd. B i den i 9 § av avlöningsreglementet för civilförvaltningen intagna löneplanen.

I fråga om omfattningen av den tillfälliga löneförbättringen för personal å ordinarie stat torde böra iakttagas de av mig förut angivna begränsningarna av densamma.

*Departements-
chefen.*

Vad angår frågan om tillfällig löneförbättring för länsveterinärerna vill jag framhålla, att länsveterinärernas nuvarande löner bestämdes så sent som vid 1920 års riksdag, därvid avlöningen för länsveterinärerna i Jämtlands, Väster-norrlands, Västerbottens och Norrbottens län sattes till 4,500 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vart och ett å 500 kronor efter 5 respektive 10 år, och i övriga län till 4,000 kronor jämte enahanda ålderstillägg. Då frågan förelåg till avgörande inför Kungl. Maj:t, yttrade föredragande departementschefen, efter att hava erinrat om att 1902 års löneregleringskommitté ansett, att med hänsyn till den förestående allmänna revisionen av de civila statstjänstemännens avlöningar länsveterinärernas begynnelseavlöning — då utgörande, inberäknat ett lönstillägg å 625 kronor, 3,125 kronor — icke borde höjas till mer än 4,000 kronor respektive 4,500 kronor inom de fyra nordligaste länen, att han funne denna ökning vara tillmätt i minsta laget, även med beaktande att dyrtidstillägget ökades genom att beräknas på det höjda avlöningsbeloppet. I betraktande av vad kommittén anfört angående vikten av att icke föregripa resultaten av nyssnämnda revision fann sig dock departementschefen icke kunna tillstyrka någon avvikelse från kommit-

téns förslag, och ansåg han på grund härav i likhet med löneregleringskommittén, att tillfällig löneförbättring, om sådan från år 1921 komme till stånd för vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, icke borde komma länsveterinärerna till del.

Den uppfattning, vartill departementschefen sålunda kommit, delades ock av riksdagen. Departementschefens uttalande att den föreslagna avlöningsförhöjningen vore tillmätt i minsta laget gav emellertid riksdagen förvissning därom, att Kungl. Maj:t skulle vid uppgörande av förslag till den förut antydda allmänna revisionen av de civila statstjänstemännens löner taga behörig hänsyn till detta förhållande.

Då länsveterinärerna sålunda nyligen erhållit lönereglering — låt vara allenast provisorisk sådan — samt då ett beviljande av tillfällig löneförbättring för dem skulle kunna föregripa den definitiva lönereglering, som inom närmaste tiden torde vara att förvänta, har jag ansett mig icke kunna tillstyrka, att dylik löneförbättring nu beredes ifrågavarande befattningshavare.

*Personal, som
ej är upp-
förd å ordna-
ric stat.*

Ifråga om omfånget av den tillfälliga löneförbättringen under budgetåret 1925—1926 åt extra personal inom den civila statsförvaltningen har jag, bortsett från vad jag härutinnan föreslagit i samband med förslag om förhöjd löneförbättring för vissa lärare, icke att föreslå någon ändring med undantag av att jag ansett mig böra till erhållande av tillfällig löneförbättring förordade statens fattigvårdskonsulenter.

Beträffande dessa befattningshavares avlöningsförhållanden torde jag fa erinra om följande:

Vid 1918 års lagtima riksdag fastställdes ännu gällande avlöningsförmåner för statens fattigvårdskonsulenter.

Då frågan behandlades i proposition nr 168 till nyssnämnda riksdag anförde föredragande departementschefen, att avlöningen borde sättas något högre än den, som då gällde för folkskolinspektörerna (4,000 kronor begynnelseavlöning jämte två ålderstillägg om vardera 500 kronor). Samtidigt erinrade emellertid departementschefen därom, att sistnämnda löneförmåner befunnits otillräckliga, i det att folkskolöverstyrelsen till Kungl. Maj:t avgivit framställning om löneförhöjning för folkskolinspektörerna, en framställning, som remitterats till löneregleringskommittén. För fattigvårdskonsulenterna förordade departementschefen en begynnelseavlöning å 4,500 kronor och en slutavlöning (2 ålderstillägg å 500 kronor) å 5,500 kronor.

Ifrågavarande avlöningar voro emellertid att betrakta såsom bruttobelopp. Då nämligen konsulenterna skulle uppföras å extra stat förordades ett pensionsavgift motsvarande avdrag å avlöningen till belopp av 150 kronor å begynnelseavlöning och 200 kronor å slutavlöning. Nettoavlöningarna skulle alltså fixeras till lägst 4,350 kronor och högst 5,300 kronor. Härtill skulle komma ortstillägg i vissa fall å 500 kronor i full anslutning till vad som gällde för folkskolinspektörerna. Ifrågavarande förslag bifölls av riksdagen. Att märka är emellertid att vid den förut antydda jämförelsen med folkskolinspektörernas löneställning hänsyn endast togs till dessa befattningshavares avlöning å *ordinarie* befattning (lägst 4,000 kronor och högst 5,000 kronor). För inspektör. förordnad å viss tid, skulle ett avdrag ske med

100 kronor. Nettoavlöningen blev alltså i detta fall lägst 3,900 kronor och högst 4,900 kronor. Ytterligare bör påpekas, att folkskolinspektörerna av 1917 års riksdag tillerkändes tillfällig löneförbättring för år 1918 med 700 kronor å grundavlöningen och å avlöning med första ålderstillägget samt med 600 kronor å slutavlöningen. Beträffande år 1919 fattades av 1918 års lagtima riksdag enahanda beslut i förevarande hänseende. Totalavlöningen för folkskolinspektör, förordnad å viss tid, utgjorde alltså lägst 4,600 kronor och högst 5,500 kronor, oberäknat ortstillägg.

En mera detaljerad jämförelse mellan fattigvårdskonsulenternas och folkskolinspektörernas avlöningar under år 1919 (från och med vilken tidpunkt förstnämnda befattningshavare uppfördes å extra stat) ter sig alltså på följande sätt, därvid för folkskolinspektörerna tillfällig löneförbättring medräknats.

	Normalort		Dyrort	
	begynnelse- avlöning	slutav- löning	begynnelse- avlöning	slutav- löning
För viss tid förordnad folkskolinspektör	4,600	5,500	5,100	6,000
Fattigvårdskonsulent	4,350	5,300	4,850	5,800
Skillnad	250	200	250	200

Från och med år 1920 trädde ny löneroglering i tillämpning beträffande folkskolinspektörerna, och är denna fortfarande gällande. Enligt nämnda löneroglering utgör avlöningen för *ordinarie* befattningshavare lägst 5,300 kronor och högst 6,300 kronor (två ålderstillägg å 500 kronor). Högsta dyrtidstillägg utgår med 500 kronor. För å viss tid förordnad inspektör skall avdrag ske med 200 kronor. Hans begynnelseavlöning utgör alltså 5,100 kronor, och slutavlöningen uppgår till 6,100 kronor.

Från och med år 1920 har tillfällig löneförbättring av 600 kronor, oberoende av löneklass, utgått å ifrågavarande avlöningar.

Skillnaden mellan nu utgående *total*avlöningar (frånsett dyrtidstillägg) till å viss tid förordnad folkskolinspektör och till fattigvårdskonsulent framgår av följande tablå.

	Normalort		Dyrort	
	begynnelse- avlöning	slutav- löning	begynnelse- avlöning	slutav- löning
För viss tid förordnad folkskolinspektör	5,700	6,700	6,200	7,200
Fattigvårdskonsulent	4,350	5,300	4,850	5,800
Skillnad	1,350	1,400	1,350	1,400

I det den 15 augusti 1923 avgivna förslaget till definitiv löneroglering för befattningshavare vid rikets allmänna läroverk samt vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter har dylik löneroglering även blivit ifrågasatt beträffande folkskolinspektörerna. Härvid har för dessa befattningshavare föreslagits en löneställning, motsvarande placering i lönegrad B 16 i det nu gällande avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

En reservant har förordnat en placering, motsvarande lönegraden B 17 i nyssnämnda avlöningsreglemente.

Vid en löneställning, motsvarande placering i lönegrad B 16, skulle avlöningarna (frånsett dyrtidstillägg) till folkskolinspektörerna i jämförelse med avlöningarna till fattigvårdskonsulenterna te sig på följande sätt.

	C-ort = billigaste stationeringsort för fattigvårdskonsulenter		G-o r t	
	begynnelseavlöning	slutavlöning	begynnelseavlöning	slutavlöning
Ordinarie folkskolinspektör	7,620	9,060	8,580	10,020
Fattigvårdskonsulent	4,350	5,300	4,850	5,800
Skillnad	3,270	3,760	3,730	4,220

Departements-
chefen.

Såsom av den lämnade utredningen framgår, har, även om man bortser från det föreliggande förslaget till definitiv löneroglering för folkskolinspektörerna, en stark förskjutning uppenbarligen ägt rum i den ursprungliga relationen mellan lönerna för nämnda tjänstemannagrupp och fattigvårdskonsulenterna. Och denna förskjutning har helt skett i en för sist angivna befattningshavare ogynnsam riktning. Medan vid tidpunkten för bestämmandet av fattigvårdskonsulenternas löneförmåner dessa förmåner med 250 kronor vid begynnelselön och 200 kronor vid slutlön understego avlöningen, inklusive tillfällig löneförbättring, till de å viss tid förordnade folkskolinspektörerna, utgöra motsvarande jämförelsesiffror för närvarande 1,350 kronor och 1,400 kronor.

Efter samråd med chefen för socialdepartementet har jag funnit en förbättring av lönerna för fattigvårdskonsulenterna skäligen böra genomföras. Att för dessa tjänstemän verkställa en definitiv löneroglering, vilken torde kunna ifrågakomma endast i samband med deras uppförande på ordinarie stat, synes icke för närvarande vara lämpligt. Visserligen äro numera de arbetsuppgifter, som ävila konsulenterna på grund av 1918 års fattigvårdslag, närmare utformade. Men i samband med att den nya lagen om samhällets barnavård vid ingången av år 1926 träder i kraft, kommer konsulenternas verksamhetsområde att betydligt vidgas. Även om, såsom i Kungl. Maj:ts proposition till 1924 års riksdag med förslag till lag om samhällets barnavård (nr 150, sid. 241) framhölls, någon löneförhöjning för fattigvårdskonsulenterna icke bör ifrågakomma på grund av att de enligt den nya lagen skola tjänstgöra jämväl såsom barnavårdskonsulenter, synes det likväl vara lämpligt att låta anstå med det slutliga fixerandet av deras löneställning, till dess att deras arbetsuppgifter till hela sin omfattning kunna överblickas.

Under tiden torde emellertid fattigvårdskonsulenterna böra komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring. Vad angår storleken av denna förmån, torde densamma lämpligen böra fastställas till 1,000 kronor för år. Då jag förordar detta belopp, vilket i och för sig synes skäligt, vill jag uttryckligen betona, att jag därmed icke i någon mån tagit ställning

till frågan, huruvida avlöningen till fattigvårdskonsulenterna vid en framtida lönereglering bör ställas i viss relation till folkskolinspektörernas avlöningsförmåner. Någon fara för att ett bifall till förslaget skulle kunna få prejudicerande verkan i sådant avseende torde så mycket mindre föreligga, som jag förut framlagt förslag i fråga om höjning av den till folkskolinspektörerna för närvarande utgående tillfälliga löneförbättringen.

Beträffande de närmare föreskrifterna rörande den tillfälliga löneförbättringen tillstyrker jag, att i huvudsak samma bestämmelser, som i sådant avseende gällt för år 1922 och budgetåret 1923—1924 samt gälla för innevarande budgetår, få äga tillämpning jämväl för budgetåret 1925—1926, och tillåter jag mig i detta avseende särskilt hänvisa till vad chefen för finansdepartementet yttrade till statsrådsprotokollet den 3 mars 1922 i fråga om tillfällig löneförbättring för befattningshavare å övergångsstat och gammal stat (sid. 26—27 i propositionen nr 126 år 1922). Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de hittills gällande bestämmelserna utfärda föreskrifter rörande den tillfälliga löneförbättringen utan att någon detaljerad hemställan beträffande särskilda grupper av befattningshavare behöver göras hos riksdagen.

Närmare
föreskrifter
rörande till-
fällig löne-
förbättring.

Beträffande kostnaderna för den tillfälliga löneförbättringen för budgetåret 1925—1926 tillåter jag mig återopå de vid anmälan för Kungl. Maj:t den 2 januari 1925 av för flera huvudtitlar gemensamma frågor omnämnda beräkningarna, enligt vilka de särskilda anslagen under de olika huvudtitlarna för tillfällig löneförbättring för ordinarie och extra befattningshavare under nämnda budgetår kunna beräknas till följande belopp, nämligen:

Kostnads-
beräkning.

Andra huvudtiteln	kronor	4,000
Fjärde »	»	12,000
Femte »	»	610,000
Sjätte »	»	9,000
Åttonde »	»	1,950,000
Nionde »	»	164,000
Tionde »	»	61,000

Ifrågavarande beräkningar hava gjorts under förutsättning, att definitiv lönereglering vid 1925 års riksdag beslutas för vissa grupper av befattningshavare.

I detta sammanhang ber jag få framhålla, att kostnaderna för tillfällig löneförbättring åt befattningshavare vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och vid flottans pensionskassa böra, på sätt förut skett, utgå av de medel, av vilka anstaltens omkostnader i övrigt bestridas.

Departement-
cheffens
hemställan.

Under återopande av vad jag i ärendet anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1925—1926 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt förut omförmälda tabeller (Tabell I och II); dock

att beträffande befattningshavare å gammal stat, med undantag av den i tabell II upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1925—1926 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, jag därutinnan angivit, bestämmer;

dels till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1924—1925 såsom *extra* förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	4,000
» fjärde »	»	12,000
» femte »	»	610,000
» sjätte »	»	9,000
» åttonde »	»	1,950,000
» nionde »	»	164,000
» tionde »	»	61,000

dels ock förklara, att kostnaderna för ifrågavarande löneförbättring, i vad den avser personal, såväl ordinarie som extra, hos statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och flottans pensionskassa, skola utgå av medel, av vilka dessa anstalters omkostnader i övrigt bestridas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.

Tabell I
rörande
tillfällig löneförbättring
för vissa grupper av befattningshavare
å ordinarie stat
budgetåret 1925—1926.

	Ortsgrupp			
	Avlöningstillägg ¹ för år räknat			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Vid allmänt läroverk, högre lärarinne-				
seminarium, folkskoleseminarium,				
tekniskt läroverk, blindinstitutet å				
Tomtebodas samt vårdanstalten i Lund				
för blinda med komplicerat lyte.				
Rektor, manlig	700 475 + 225	800 525 + 275	900 600 + 300	1,000 700 + 300
» kvinnlig	600 400 + 200	700 475 + 225	800 525 + 275	900 600 + 300
Lektor, manlig	700 475 + 225	800 525 + 275	900 600 + 300	1,000 700 + 300
» kvinnlig	600 400 + 200	700 475 + 225	800 525 + 275	900 600 + 300
Adjunkt, manlig	600 400 + 200	700 475 + 225	800 525 + 275	900 600 + 300
» kvinnlig	550 350 + 200	650 425 + 225	750 500 + 250	800 525 + 275
Vid högre lärarinneseminarium.				
Ämneslärarinna	—	—	—	750 500 + 250
Biträdande ämneslärarinna	—	—	—	700 475 + 225
Lärare i teckning, manlig	—	—	—	650
» » » kvinnlig	—	—	—	575
Lärarinna i gymnastik	—	—	—	400
Lärare i musik, manlig	—	—	—	425
» » » kvinnlig	—	—	—	275
Lärarinna i handarbete	—	—	—	500
Vid de högre allmänna läroverken.				
Teckningslärare, manlig	300	350	400	450
» kvinnlig	270	310	355	400
Gymnastiklärare	420	490	560	625
Musiklärare	300	350	400	450
Vid real- och samskolorna.				
Ämneslärarinna	470 295 + 175	550 350 + 200	650 425 + 225	700 475 + 225
Teckningslärare, manlig	200	240	270	300
» kvinnlig	170	200	230	250
Gymnastiklärare, manlig	250	290	330	375
» kvinnlig	210	250	290	325

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

	Ortsgrupp			
	Avlöningstillägg ¹ för år räknat			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Musiklärare, manlig.....	170	200	230	250
» kvinnlig	150	175	200	225
Lärarinna i kvinnligt handarbete.....	90	100	110	125
Vid folkskoleseminarlerna.				
Övningskollärare, manlig	530	620	710	800
» kvinnlig	470	550	650	700
	355 + 175	410 + 210	475 + 235	525 + 275
	295 + 175	350 + 200	425 + 225	475 + 225
Lärare i teckning vid dubbelseminarium:				
Manlig.....	530	620	710	800
Kvinnlig	500	580	660	750
Lärare i teckning vid enkelseminarium:				
Manlig.....	315	365	415	475
Kvinnlig	280	325	370	425
Lärare i musik, manlig	530	620	710	800
» » » kvinnlig	500	580	660	750
Lärare i gymnastik, manlig	530	620	710	800
» » » kvinnlig.....	500	580	660	750
Lärare i manlig slöjd	485	565	645	725
Lärarinna i kvinnlig slöjd	340	390	440	500
» » » » vid manligt seminariums övningskola	250	290	430	375
Lärarinna i hushållsgöromål	340	390	440	500
Lärare i trädgårdsskötsel, manlig ...	400	465	530	600
» » » kvinnlig ...	340	390	440	500
	275 + 125	300 + 165	330 + 200	400 + 200
	215 + 125	250 + 140	275 + 165	300 + 200
Vid blindundervisningsanstalterna.				
Ämneslärare	530	620	710	800
Första lärarinna	500	580	660	750
Lärarinna	470	550	650	700
Arbetslärare	485	565	645	725
	355 + 175	410 + 210	475 + 235	525 + 275
	325 + 175	390 + 190	440 + 220	500 + 250
	295 + 175	350 + 200	425 + 225	475 + 225
	325 + 160	380 + 185	445 + 200	500 + 225
Handarbetslärarinna	400	465	530	600
Slöjdlärarinna	400	465	530	600
Lärarinna i hushållsgöromål.....	400	465	530	600

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

	Ort s g r u p p			
	Avlöningstillägg ¹ för år räknat			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Musiklärare	420	490	560	625
»	—	—	—	² 150
Gymnastiklärare	280	325	370	425
Statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek.				
Rektor, manlig	—	—	—	800
» kvinnlig	—	—	—	525 + 275
»	—	—	—	700
»	—	—	—	475 + 225
Ämneslärare, manlig	—	—	—	800
»	—	—	—	525 + 275
» kvinnlig	—	—	—	700
»	—	—	—	475 + 225
Övningsskollärare, kvinnlig	—	—	—	700
»	—	—	—	475 + 225
Skolköksföreståndarinna i Murjek ...	—	—	—	450
»	—	—	—	300 + 150
Folkskolinspektionen.				
Folkskolinspektör	700	800	900	1,000
»	475 + 225	525 + 275	600 + 300	700 + 300
Skeppsgosseskolorna.				
Rektor	—	—	800	900
»	—	—	525 + 275	600 + 300
Sjökrigsskolan.				
Lektor	—	—	—	1,000
»	—	—	—	700 + 300
Veterinärinrättningen i Skara.				
Föreståndare, lektor	—	—	900	—
»	—	—	600 + 300	—
Skogshögskolan.				
Lektor i skogsskötsel	—	—	—	1,000
»	—	—	—	700 + 300
» » skogsteknologi m. m.	—	—	—	1,000
»	—	—	—	700 + 300
» » botanik	—	—	—	1,000
Navigationsskolorna.				
Föreståndare	—	—	1,100	1,200
»	—	—	725 + 375	800 + 400
Lärare i Härnösand	—	—	—	1,050
»	—	—	—	700 + 350
» å övriga orter	—	—	950	1,100
»	—	—	625 + 325	750 + 350

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

² Beloppet utgör arvode.

Tabell II
rörande
tillfällig löneförbättring
för vissa grupper av befattningshavare
å ordinarie stat
budgetåret 1925—1926.

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön Kronor	Tjänst- görings- penningar Kronor	Arvode Kronor	Summa Kronor
Andra huvudtiteln.				
Avlöning till å äldre stat kvarstående auditör.				
1 auditör vid flottans station i Karlskrona ...	600	300	—	900
Fängvårdsstaten.				
<i>Övergångsstat.</i>				
1 kamrerare, högst.	450	250	—	700
1 pastor, högst.	—	—	1 700	700
1 kokerska	125	75	—	200
7 kokerskor	875	525	—	1 400
Summa	—	—	—	3 000
Fjärde huvudtiteln.				
Försvarsdepartementet.				
<i>Övergångsstat.</i>				
1 kanslisekreterare	600	300	—	900
Skeppsgosseskolorna.				
1 ordinarie ämneslärare	325	175	—	500
9 dito	2,925	1,575	—	4,500
1 extra ordinarie ämneslärare	—	—	400	400
4 dito	—	—	1,600	1 600
Summa	—	—	—	7,000
Femte huvudtiteln.				
Socialdepartementet.				
<i>Övergångsstat.</i>				
1 kanslisekreterare	600	300	—	900
Statsmedicinska anstalten.				
<i>Statens bakteriologiska laboratorium.</i>				
1 föreståndare	700	300	—	1 000
1 laborator	650	300	—	950
1 dito	650	300	—	950
1 assistent	—	—	750	750
1 dito	—	—	750	750
1 kontrollant	—	—	500	500
1 veterinärbiträde	—	—	500	500

¹ Av arvodestillägget anses 450 kronor motsvara lön och 250 kronor motsvara tjänstgöringspenningar.

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön Kronor	Tjänst- görings- penningar Kronor	Arvode Kronor	Summa Kronor
Statsmedicinska anstalten (forts.).				
<i>Statens rättskemiska laboratorium.</i>				
1 föreståndare	700	300	—	1,000
1 assistent	—	—	750	750
Summa	—	—	—	7,150
Förste provinsialläkarna.				
1 förste provinsialläkare	700	300	—	1,000
23 dito	16,100	6,900	—	23,000
Summa	—	—	—	24,000
Läroanstalterna för barnmorskor.				
Stockholm: 1 överlärare	700	300	—	1,000
1 lärare	600	300	—	900
1 överbarnmorska	—	—	250	250
Göteborg: 1 överlärare	700	300	—	1,000
1 lärare	600	300	—	900
1 överbarnmorska	—	—	250	250
Summa	—	—	—	4,900
Överståthållarämbetet.				
överståthållaren	2,000	—	—	2,000
underståthållaren	1,200	600	—	1,800
sekreteraren	700	300	—	1,000
1 notarie	550	300	—	850
1 dito	550	300	—	850
1 kanslist	425	225	—	650
3 kanslister	1,275	675	—	1,950
Summa	—	—	—	9,100
Landsstaten.				
<i>Fögderiförvaltningarna</i>				
1 landsfogde	600	300	—	900
23 landsfogdar	13,800	6,900	—	20,700
1 häradsskrivare	550	300	—	850
118 dito	64,900	35,400	—	100,300
1 landsfiskal	450	300	—	750
488 landsfiskaler	219,600	146,400	—	366,000
<i>Övergångsstat.</i>				
1 lantränsmästare	500	300	—	800
4 dito	2,000	1,200	—	3,200
1 landsfiskal	450	300	—	750
1 dito	450	300	—	750
Summa	—	—	—	495,000

	Avlöningstillägg, för år räknat			Summa Kronor
	Lön Kronor	Tjänstgöringspenningar Kronor	Arvode Kronor	
Sjätte huvudtiteln.				
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen underlydande distriktstjänstemän.				
1 distriktsschef	750	—	—	750
5 distriktsschefer	3,750	—	—	3,750
1 distriktssingenjör	375	—	—	375
7 distriktssingenjörer	2,625	—	—	2,625
Summa	—	—	—	7,500
Åttonde huvudtiteln.				
Arkivdepån i Visby.				
1 föreståndare	—	—	300	300
Naturhistoriska riksmuseet.				
<i>Avdelningarna vid Frescati.</i>				
1 intendent	700	300	—	1,000
6 intendenters	4,200	1,800	—	6,000
1 assistent	—	—	900	900
6 assistenters	—	—	5,400	5,400
1 förste konservator	500	300	—	800
1 konservator	500	250	—	750
<i>Etnografiska avdelningen.</i>				
1 intendent	700	300	—	1,000
1 assistent	—	—	900	900
Summa	—	—	—	16,750
Akademien för de fria konsterna.				
<i>Akademiens tjänstemän.</i>				
1 sekreterare	—	—	450	450
1 räkenskapsförare	—	—	150	150
1 bibliotekarie	—	—	250	250
<i>Konsthögskolan.</i>				
1 professor i arkitektur	700	300	—	1,000
1 dito i teckning	600	300	—	900
1 dito i dito	600	300	—	900
1 dito i målning	600	300	—	900
1 dito i dito	600	300	—	900
1 dito i landskapsmålning	600	300	—	900
1 dito i svensk arkitekturhistoria	600	300	—	900
1 dito i modellering	600	300	—	900
1 dito i anatomi	—	—	625	625

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön Kronor	Tjänst- görings- penningar Kronor	Arvode Kronor	Summa Kronor
Akademien för de fria konsterna (forts.).				
<i>Konsthögskolan.</i>				
1 lärare i perspektiv	—	—	300	300
1 dito i konsthistoria	—	—	450	450
1 dito i dekorativ konst	—	—	500	500
Summa	—	—	—	10 025
Musikallska akademien.				
1 sekreterare	600	300	—	900
1 kamrerare	450	300	—	750
1 bibliotekarie	300	200	—	500
1 direktör för musikkonservatorium	700	300	—	1 000
1 lärare i pianospelning	500	300	—	800
1 dito i pianospelning i orgelklassen	500	300	—	800
1 dito i orgelspelning	500	300	—	800
1 dito i harmonilära	500	300	—	800
1 dito i elementar-, kyrko- och körsång	500	300	—	800
1 dito i solosång	425	225	—	650
1 dito i violinspelning	425	225	—	650
1 dito i kontrapunkt, komposition och instru- mentation	425	225	—	650
1 dito i musikens historia och estetik	350	175	—	525
1 dito i spelning å blåsinstrument av mässing	250	150	—	400
1 dito i violoncellspelning	225	125	—	350
1 dito i klarinettspelning	225	125	—	350
1 dito i pianostämning	175	75	—	250
1 dito i kontrabassspelning	125	50	—	175
1 dito i flöjtspelning	125	50	—	175
1 orkesteranförare	—	—	225	225
Summa	—	—	—	11 550
Tandläkarinstitutet.				
1 lärare i protéslära och tandreglering	600	300	—	900
1 dito i tandkirurgi, tillika poliklinikförestån- dare	600	300	—	900
1 dito i tandfyllningskonst	600	300	—	900
1 laborator i protéslära och tandreglering	—	—	750	750
1 assisterande lärare i tandkirurgi	—	—	750	750
1 laborator i tandfyllningskonst	—	—	750	750
1 assistent vid protéslaboratoriet	—	—	300	300

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arvode	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Tandläkarinstitutet (forts.).				
1 assistent vid polikliniken.....	—	—	225	225
1 dito vid tandfyllningslaboratoriet	—	—	225	225
Summa	—	—	—	5,700
Farmaceutiska institutet.				
1 professor i kemi och kemisk farmaci	700	300	—	1,000
1 dito i botanik och farmakognosi	700	300	—	1,000
1 lärare i teknisk farmaci och författningskunskap	—	—	500	500
1 dito i fysik	—	—	375	375
1 dito i bakteriologi	—	—	250	250
1 laborator	600	300	—	900
3 laboratorer	1,800	900	—	2,700
Summa	—	—	—	6,725
Tekniska högskolan.				
1 professor	700	300	—	1,000
33 professorer	23,100	9,900	—	33,000
1 speciallärare i jäsningslära	—	—	300	300
1 dito i frihandsteckning	—	—	450	450
1 dito i ornamentik	—	—	450	450
1 dito i modellering	—	—	375	375
1 dito i nationalekonomi, industriell ekonomi och rättskunskap	—	—	1,000	1,000
1 dito i materiallära	—	—	500	500
1 dito i allm. teknisk och fabriks-hygien	—	—	450	450
1 dito i metallografi	—	—	400	400
1 dito i ritteknik	—	—	300	300
1 dito i hydromekanik	—	—	300	300
1 dito i stadsanläggningslära	—	—	400	400
1 dito i arkitekturens historia	—	—	600	600
1 dito i metallurgi	—	—	550	550
1 dito i läran om hiss- och transportanordningar	—	—	625	625
1 dito i gruvmätning	—	—	500	500
1 dito i förbränningslära	—	—	450	450
1 dito i läran om uppvärmnings- och ventilationsanordningar	—	—	200	200
1 dito i byggnadshygien	—	—	500	500
1 dito i geologi	—	—	300	300

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arvode	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Tekniska högskolan (forts.)				
1 speciallärare i varvsanläggningar	—	—	600	600
1 dito i arkitektonisk formlära	—	—	450	450
1 sekreterare	—	—	750	750
1 kamrerare	—	—	450	450
Summa	—	—	—	44,900
Chalmers tekniska institut.				
1 professor	700	300	—	1,000
11 professorer	7,700	3,300	—	11,000
1 andre lärare	600	300	—	900
4 dito	2,400	1,200	—	3,600
1 verkstadsingenjör	600	300	—	900
1 lärare i frihandsteckning	450	300	—	750
1 speciallärare i beskrivande geometri	—	—	500	500
1 dito i vattenbyggnadslära	—	—	750	750
1 dito i modellering	—	—	275	275
1 dito i elektrokemi	—	—	400	400
1 dito i geodesi	—	—	625	625
1 dito i byggnadshygien	—	—	125	125
1 dito i stadsanläggningslära	—	—	125	125
1 dito i mekanisk teknologi	—	—	300	300
1 dito i explosionsmotorer	—	—	300	300
1 dito i engelska språket	—	—	225	225
1 dito i bokföring	—	—	125	125
1 dito i industriell ekonomi	—	—	350	350
1 dito i byggnadsstatik	—	—	300	300
1 dito i byggnadsteknik	—	—	525	525
Summa	—	—	—	23,075
Skolöverstyrelsen.				
<i>Övergångsstat:</i>				
överdirektören A. W. Falk	900	300	—	1,200
Gymnastiska centrallinstitutet.				
1 överlärare	700	300	—	1,000
2 dito	1,400	600	—	2,000
1 lärare	600	300	—	900
3 dito	1,800	900	—	2,700

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arvode	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Gymnastiska centralinstituttet (forts.).				
1 lärarinna	550	300	—	850
1 dito	550	300	—	850
Summa	—	—	—	8,800
Nionde huvudtiteln.				
Lantbruksingenjörer.				
1 lantbruksingenjör i Stockholms län.....	650	200	—	850
1 lantbruksingenjör	600	200	—	800
22 lantbruksingenjörer	13,200	4,400	—	17,600
1 extra lantbruksingenjör	—	—	750	750
3 extra lantbruksingenjörer	—	—	2,250	2 250
Summa	—	—	—	22,250
Statskonsulenter.				
<i>Övergångsstat.</i>				
1 statskonsulent i fröodling	¹ 700	300	—	¹ 1,000
Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.				
1 avdelningsföreståndare.....	700	300	—	1,000
5 dito	3,500	1,500	—	5,000
1 överassistent	700	300	—	1,000
1 do	700	300	—	1,000
1 laborator	650	300	—	950
2 laboratorer	1,300	600	—	1,900
1 assistent	—	—	900	900
7 assistenter	—	—	6,300	6 300
Summa	—	—	—	18,050
Lantbruksinstitutet.				
Alnarp: 1 professor	700	300	—	1,000
8 professorer	5,600	2,400	—	8,000
1 laborator	600	300	—	900
Ultuna: 1 professor	700	300	—	1,000
7 professorer	4,900	2,100	—	7,000
Summa	—	—	—	17,900

¹ I det fall, att statskonsulents bostadsort är annan ort än Stockholm, minskas avlöningstillägget, i vad det hänföer sig till lönen, med 100 kronor.

Avlöningstillägg, för år räknat				
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arvode	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Hingstdepåerna.				
<i>Övergångsstat.</i>				
Strömsholms hingstdepå:				
1 läkare	—	—	175	175
1 skollärare	—	—	—	150
	Summa			825
Veterinärhögskolan.				
1 professor	700	300	—	1,000
7 professorer	4,900	2,100	—	7,000
1 lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar, tillika föreståndare för hovbeslagsmedjan och hovslagarskolan	650	300	—	950
1 prosektor	—	—	900	900
1 laborator i kemi	—	—	900	900
1 klinisk laborator	—	—	900	900
2 kliniska laboratorer	—	—	1,800	1,800
1 assistent	—	—	750	750
3 assistenter	—	—	2,250	2 250
	Summa			16,450
Statens veterinärbakteriologiska anstalt.				
1 föreståndare	700	300	—	1,000
1 laborator	650	300	—	950
1 dito	650	300	—	950
1 assistent	—	—	750	750
1 dito	—	—	750	750
1 kontrollant	—	—	500	500
	Summa			4,900
Skogshögskolan.				
1 professor	700	300	—	1,000
3 professorer	2,100	900	—	3,000
1 överassistent	—	—	900	900
	Summa			4,900
Statens skogsförsöksanstalt.				
1 föreståndare för skogsavdelningen	700	300	—	1,000
1 dito för naturvetenskapliga avdelningen	700	300	—	1,000
1 dito för entomologiska avdelningen	700	300	—	1,000
1 assistent i marklära m. m.	—	—	900	900

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön	Tjänst- görings- penningar	Arvode	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Statens skogsförsöksanstalt (forts.).				
1 assistent	—	—	900	900
3 assistenter	—	—	2,700	2,700
1 första skogsbiträde	500	250	—	750
1 skogsbiträde	—	—	625	625
1 do	—	—	625	625
Summa	—	—	—	9,500
Lantmäteristaten.				
1 överlantmätare	700	300	—	1,000
23 dito	16,100	6,900	—	23,000
1 assistent	600	300	—	900
1 assistent	550	300	—	850
14 assistenter	7,700	4,200	—	11,900
Summa	—	—	—	37,650
Tionde huvudtiteln.				
Försäkringsinspektionen.				
<i>Övergångsstat.</i>				
1 registrator	600	300	—	900
Befrämjande av husslöjden.				
1 instruktör i husslöjd	500	—	—	500
Elfte titeln				
Statens anstalt för pensionering av folkskol- lärare m. fl.				
1 verkställande direktör	700	300	—	1,000
1 sekreterare, tillika ombudsman	700	300	—	1,000
1 ytterligare tjänsteman av andra graden	700	300	—	1,000
1 tjänsteman av första graden	600	300	—	900
1 dito	600	300	—	900
Summa	—	—	—	4,800
Flottans pensionskassa.				
1 kamrerare	600	300	—	900
1 kassör	600	300	—	900
1 förste revisor	600	300	—	900
1 andre revisor	450	300	—	750
1 assistent	300	200	—	500
Summa	—	—	—	3,950